

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno disertanta/disertantky:	Zuzana Fellegi, Mgr., M.A., LL.M.
Téma práce:	Positive Action in the EU Gender Equality Law: Potential and Challenges in the Czech Republic Pozitivní akce v genderové legislativě v EU: potenciál a výzvy v České republice
Rozsah práce:	
Datum odevzdání práce:	

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma je aktuální s ohledem na vývoj genderové legislativy zejména v unijním právu a její implementace v českém právním prostředí a vzhledem k užití anglického jazyka přináší i zahraničním zájemcům vzhled do stavu české legislativy a praxe v této oblasti

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zvolené téma je náročné s ohledem na nezbytnost interdisciplinárního přístupu, ač kterým se uchazečka úspěšně vypořádala.

3. Formální a systematické členění práce

Práce po formální stránce splňuje požadavky kladené na dizertační práci

4. Vyjádření k práci

Doktorandka zvolila jako téma své práce velmi aktuální problematiku pozitivních akcí v genderové legislativě a její reflexi v českém právním prostředí. Tato problematika je materií relativně novou a v českém právním prostředí se často setkáváme s rozporuplnými reakcemi na implementaci evropských norem do českého právního řádu nejen z hlediska principu rovnosti ale i z hlediska účelnosti takové afirmativní úpravy v českém právním a kulturním prostředí. Práce poskytuje ucelený obraz o vývoji "genderové legislativy" zejména v rámci Rady Evropy a Evropské unie a její interpretaci.

Práce je vnitřně logicky členěna. **První kapitola** práce je věnována teoretickým východiskům pozitivní diskriminace a pozitivních akcí v celosvětovém a především celoevropském kontextu, a objasnění základních pojmů, se kterými autorka dále pracuje, a to především formální a materiální rovnosti. **Druhá kapitola** je zaměřena na popis historického vývoje využití pozitivní akce v celosvětovém (zejm. OSN) a především v evropském kontextu (Rada Evropy a Evropská unie) a **kapitola třetí** se pak soustředí na uplatňování pozitivních akcí v českém právním prostředí a problémy s tím spojené.

Velmi pozitivně hodnotím, že se doktorandka neomezila na analýzu legislativních nástrojů, ale věnovala se i interpretační judikatuře. Jde především o analýzu právního konceptu pozitivních akcí a to zejména ve světle judikatury SDEU, kterou autorka v práci podává a analyzuje i právní podmínky a limity takových akcí. Těžištěm této analýzy je kapitola 2.3.2, kterou považuji za velmi zdařilou a

instruktivní. Oporou analýzy jsou i citace relevantních částí judikatury, týkající se jednotlivých testů slučitelnosti aktivních opatření s právem, zejména s právem unijním.

Za přínos práce považuji především kapitolu věnovanou české legislativě, právní praxi a judikatuře českých soudů, včetně soudu ústavního. Významnou roli při interpretaci afirmativních akcí hraje právě judikatura, jíž autorka velmi pečlivě analyzuje. Autorka se neomezuje na analýzu platné legislativy, traktuje i její přípravu a průběh legislativního procesu a postoj jednotlivých aktérů – zejména vlády (včetně programových dokumentů) a parlamentu. Z hlediska věcného se autorka především věnuje vývoji kodifikace a možnost využití genderových pozitivních akcí (konkrétněji kvót) v oblasti politického a ekonomického rozhodování v ČR a posouzení jejich ústavní slučitelnosti. Nicméně, v kontextu České republiky existuje řada jiných problémů, které jsou legislativou řešeny ale i řada těch, které v legislativě i praxi zůstávají opomenuty. Z hlediska statistických údajů je v České republice opravdu velkým problémem pay-gap, na který poukazuje i řada mezinárodních srovnání a statistik. I této otázce, která je skutečnou Achillovou patou pro české prostředí, stejně jako nedostatek částečných úvazků související s flexibilitou zákoníků práce a nedostatek předškolních zařízení pro ženy pečující o malé děti se, bohužel, v práci nevěnuje, dle mého názoru, adekvátní pozornost. I když na tento problém poukazuje správně autorka zejména v kapitole 3.1 (odkazující i na statistické údaje), není tu doceněna spojitost s přístupem k politickým kvótám a kvótám ve společnostech. Jak autorka sama uvádí, je práce zaměřena *na kodifikaci, interpretaci a využití pozitivních akcí na podporu rovnosti žen a mužů v politickém a ekonomickém rozhodování* (srov. summary), tím téma práce ve skutečnosti zužuje. Součástí uplatnění a využití pozitivních akcí je ale také reálná možnost jich využít a s tím související ekonomické postavení ve společnosti, možnost sladění soukromého a pracovního života atd. Odstranění těchto překážek by jistě bylo přínosem pro postavení žen v české společnosti. V té souvislosti bych uvedla, že i když jde o práci zaměřenou na právní problematiku, přeci prospělo její zarámování statistickými údaji. Statistické údaje odkazované autorkou ostatně ukazují, že nestačí řešit postavení žen v ČR pomocí kvót. Odtud možná pramení i relativně vlažný přístup k takovým nástrojům, jako jsou kvóty v České republice, na který autorka správně poukazuje. Pes je zakopán jinde. Tady bych trochu polemizovala se závěry práce, týkajícími se České republiky.

Po formální stránce práce splňuje požadavky kladené na dizertační práci, je velmi kultivovaně napsaná a autorka se opírá o relevantní českou i zahraniční literaturu. Je třeba ocenit i volbu anglického jazyka, který rozhodně bude v případě publikace práce přínosem. Možná bych doporučila zvážit dnes již zaužívanou citaci judikatury unijních soudů.

Metodologie Z hlediska metodologického je prezentovaný výzkum založen na intra-disciplinárním právním, sociologickém a politologickém přístupu. Práce se opírá o primární a sekundární národní a

mezinárodní legislativu; teoretické publikace z oblasti antidiskriminační a genderové a názory normotvůrců v této oblasti, získané prostřednictvím výstupů z legislativního procesu, rozhovorů a článků publikovaných v médiích. Práce se neomezuje jen na deskriptivní a analytickou metodu, pokouší se i o komparaci využití pozitivních akcí ve vybraných státech.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autorka splnila stanovené cíle s akcentem na využití pozitivních akcí v ekonomickém a politickém rozhodovacím procesu
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce vychází z relevantních a citovaných zdrojů
Logická stavba práce	Práce má logické vnitřní členění
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Příkladná práce s cizojazyčnými i českými zdroji
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka pečlivě analyzuje relevantní právní texty i judikaturu
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Velmi dobrá
Jazyková a stylistická úroveň	Velmi dobrá

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Velkým otazníkem současnosti zůstává postavení žen v etnických menšinách a postavení žen v muslimské komunitě v některých členských státech Evropské unie a s tím spojený náhled na postavení žen v azylovém řízení dle unijního práva a unijní judikatury. Bylo by zajímavé znát také názor autorky na otázku integrace těchto menšin a posunu v jejím chápání.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.
---	--

V Praze dne 30. srpen 2021

Doc. JUDr. Lenka Pítrová

oponent/oponentka